

СТРАТЕГИЯ

за развитие на Педагогическия факултет

Приета на ФС

от 25 февруари 2016 г.

Проф. д-р Петър Динев Петров, дн

Факултетът е устойчиво развиваща се академична и научна общност с авторитет и признание в образователната среда. Част от мисията му е в изграждане на взаимоотношения и механизми на управление в ПФ, които налагат превес на :

- общата воля;
- толерантност;
- взаимен интерес;
- уважение.

Отговорността е продиктувана от драматичното положение на висшето образование в България. Работи се в условия на икономическа криза, несигурност, непрекъснато увеличаващ се демографски срив и бързо променяща се среда. Това налага адаптация към условия, които изискват мобилност и сериозни усилия, бърза реакция на предизвикателствата, критична оценка към минали постижения.

През следващите **четири** години държавата ще осигурява **само 80%** от бюджета на университетите. Към това трябва да се добави и фактът, че Световната банка за развитие даде ултиматум на българското правителство висшите училища в България да бъдат **редуцирани от 56 на 16** в продължение на три години (Стратегия за развитието на ВО в България 2014-2020 г.).

регламентира методиката за ежегодно определяне на средствата от държавния бюджет по проф. направления въз основа на **комплексна оценка** за качеството на обучението и съответствието му с потребностите на пазара на труда. Субсидията се определя като издръжката се умножава по **комплексната оценка** от интервала **0,8 – 1,2**.

Бюджетът за 2016 г. е „предупредителен”, защото намеренията са за 2016 г. само 25% от субсидията да се даде на базата на качеството, но през 2017 г. се очаква да са 40%, а през 2018 г. да са 50%. В момента се подготвя методика как природните направления и направление 1.2 ”Педагогика” (те са приоритет) да бъдат поощрени. **Евростипендиите** ще бъдат насочени изцяло към тях, което означава по-малко проблеми с приема.

Дефицитът на учители през следващите години накарва **педагогиката да изпревари правото** като трето най-масово направление в България. Това означава, че той по-бързо ще се покрие.

Преценката на тези обективни реалности и прогнози на промените насочват към някои определящи елементи на Стратегията като:

1. Осигуряване на финансов ресурс за достойно възнаграждение на преподавателите и служителите във ПФ.

Ниското заплащане на труда води до спадане на отговорностите, апатия и негативно въздействие върху мотивацията. Необходими са финансова дисциплина, стриктно и внимателно управление на паричните потоци, както и разумно изразходване на финансовите ресурси.

Необходимо е да се положат **максимални усилия** за: уеднаквяване на основните заплати във всички структурни звена за съответните академични и неакадемични длъжности (**това не се случва от доста години**); актуализиране на работните заплати; диференцирано заплащане; заплащане в платеното обучение (магистърските програми).

2. Непрекъсната работа по акредитацията, рейтинга и по комплексната оценка за качеството на обучението и съответствието му с потребностите на пазара на труда.

Тя е свързана с реализиране на **конкурентни иновации**, които се основават на познаване на реалните позиции на конкурентите и действителните възможности на Факултета. Необходим е непрекъснат процес на информиране за развитието на конкурентната среда.

Комплексната оценка при ежегодната субсидия изисква наличие на високи количествени показатели, а не толкова ранг (място в класирането). Тя съдържа три групи индикатори:

- **учебен процес** (програмна акредитация (20%), институционална акредитация (5%), ексклузивност на пр. състав (5%)) - с обща **тежест 30%**;
- **научни изследвания** (седем индикатори за индекс на цитируемост (16%); два индикатори за статии в научни списания (4%); два индикатори за индекс на повишаване на ефективността (4%); докторски програми в професионалното направление (4%)) - с обща **тежест 28%**;
- **реализация и връзка с пазара на труда** (съдържа 5 индикатори, които са в силна зависимост от развитието на област Стара Загора и Югоизточния регион) - с обща **тежест 42%**.

Прави впечатление високото тегло на седемте индикатори за индекс на *цитируемост* и третата група индикатори за *симулиране и реализация на студентите*, които изискват съответни стратегии за работа и дългосрочна реализация.

В съответствие със Стратегията за развитие на висшето образование в Република България за периода 2014–2020 се отчита, че акредитираните по предложение на висшите училища нови за тях професионални направления и специалности често са **неефективни и дублират** подобни и съществуващи от десетилетия в други висши училища, без да е налице недостиг на пазара на труда.

Политиката на държавата се насочва към **ограничаване разрастването** на неефективните професионални направления и оптимизиране на системата.

Това изисква прецизна оценка на ефективността на структурата на професионалните направления в ПФ и съответния на тях оптимален академичен състав.

Очаква се изменението в чл. 77, ал. 3 от ЗВО, който предвижда при провеждането на Институционалната акредитация на висшите училища и при оценяването им, член на академичния състав на ОТД да може да участва в акредитация само на едно висше училище.

Основни предпоставки за реализиране на Стратегията са:

1. Факултетът има най-важното – *подходяща среда*.

• ***Тя е общност на учените и техните съмишленици - студентите, докторантите и служителите;***

• *Тя е среда, която е наситена с „живи носители“ на добър педагогически опит, в която всеки се учи от всеки и всички учим заедно;*

Метафорично казано “в ПФ и стените помагат”. Механизмите ѝ могат да се моделират, контролират, регулират и насърчават.

• *Тя е среда, в която опитът на екипите добре се съхранява и предава през годините.*

• *Тя е среда на осъзната взаимосвързаност между всички, работещи за развитието на Факултета.*

Проявява се градивност, при която се оценяват положителните качества на личността и при определени обстоятелства се използват за просперитета на Факултета.

2. Постигнати са високи резултати и има достатъчно предпоставки за тяхното утвърждаване и подобряване.

Най-важните са свързани с: акредитацията на професионално направление 1.2. „Педагогика“; оценката му в рейтинговата система на висшите училища в България; изпълнението на прием, осигуряващ реализирането на капацитета; бюджетирането на ПФ, което е картина на нашите намерения и основен инструмент на управлението; активизиране на международната дейност и работата по проекти.

Подходът към принципите на Стратегията съдържа основно три послания: **приемственост в управлението, утвърждаване и надграждане на постигнатото, устойчиво развитие.**

Приемственост в управлението:

Постига се чрез: изграждането на силен управленски екип; диалог и координация между различните звена и субекти; проследяване на процесите в тяхната цялост; контрол над параметрите на задачата и отчитане на постигнатите и непостигнатите резултати.

Процесите се осъществяват по хоризонтал и вертикал, отгоре надолу и отдолу нагоре.

Утвърждаване и надграждане на постигнатото:

В Стратегията основа са ония *направления*, които са обекти на акредитацията на професионално направление „Педагогика“. Тя изисква анализ на постигнатото и определяне на водещите параметри, както и тяхното субординиране. Те могат да се допълват с други, които ги осигуряват. За да предполага ефективно реализиране, Стратегията трябва да очертае дългия преход от *говоренето* до *правенето*, преход, който често не може да се осъществи. Направленията на Стратегията трябва да се приоритизират и да отразяват **времевия, човешкия и финансовия** ресурс на ПФ.

Устойчиво развитие:

То предполага формулиране на гъвкави и **реалистични** цели по основните параметри и съгласуването им с ректорското ръководство. Нереалистичните цели стагнират дейността.

Необходимо е изясняване на целите на бюджета и неговите буфери. Разчитането на почти цялостно финансиране чрез държавна субсидия не осигурява устойчивост в дългосрочен план. Целта е увеличаване на относителния дял на собствените приходи към държавната субсидия (за 2014 година той е 1,1/1), както и разширяване на източниците на средства.

ОСНОВНИ СТРАТЕГИЧЕСКИ ЗАДАЧИ В МАНДАТ : 2016 – 2019

- Стремение към постигане на **добри финансови** резултати и гъвкаво приспособяване към промените в сложната ситуация при бюджетирането на университетите. Използване на аналитична финансова информация. Подобряване на обслужването (най-вече контрол) на бюджета на ПФ и увеличаване на приходната му част (разширяване на следдипломното обучение, повече свободни докторантури, повече платени магистърски програми). Гъвкаво заемане на определени сегменти от образователния пазар. Разнообразяване на източниците за допълнително финансиране;
- Програмна акредитация на поне **две докторски** програми с научни специалности “методика на обучението по...” , евентуално включване на нова специалност в професионално направление 1.3. при подготовката за акредитацията му през 2017, подготовка за САНК на професионално направление 1.2. през 2017, подготовка на доклад-самооценка за акредитация на професионално направление 1.2. през 2019;

- Реализиране на *конкурентни иновации*. Постигане на високи *количествени наукометрични показатели* по съответните индикатори на комплексната оценка при ежегодната субсидия на обучението;
- Реализиране на **стратегия** в дългосрочен план за *реализация на студентите и връзка с пазара на труда*. Качествена подготовка на кадри съобразно европейските образователни стандарти и собствена специфика. Връзка между средното училище и програмите на Факултета. Постигане на бинарност на програмите. Преосмисляне на целите на практическото обучение;
- Постепенна технологизация на обучението, превръщане на електронното обучение в неотменна част от традиционното, използване на ИКТ с акцент върху атрактивността и мотивацията;
- Продължаване на значимите усилия за активизиране на международната дейност и работата по проекти. Преливане на една международна активност в друга, по възможност по-ефективна. Отвореност към иновации и сътрудничество;
- Стимулиране на научното развитие и подготовка на преподавателския състав. Интегриране на компетентностния подход в образованието и *непрекъснато* използване на *гъвкави критерии* за оценяване степените на формиране и развитие на професионални и лични компетентности у обучавани и обучаваци (Национална стратегия за развитие

на педагогическите кадри 2014 – 2020 г.). Дълбокото познаване на проблема се изразява в търсене и формулиране на солидни научни аргументи за неговото решаване в това число и достигане до високи **наукометрични** показатели на нашата дейност (**цитиране, публикации, реализация и връзка с пазара на труда**).

- Оптимизиране и хармонизиране структурата на преподавателския състав;
- ПФ го има заради всички нас – преподаватели, студенти, служители. Бъдещето на Факултета зависи от **качеството** на обучението, а то изисква **упорит труд и нормално часово натоварване** на преподавателите. Подготвените от нас млади специалисти и **реализацията** им на пазара на труда са най - важните критерии за преподавателския потенциал на ПФ. Това означава, че е необходимо да задържим и задълбочим развитието на ПФ като:
 - общност на учени и техните съмишленици – студентите;
 - **засилено и реално** да се използва **тьюторната** система;
 - пълно зачитане на правата на студентите при участието им в органите на управление на ПФ;
 - активизиране на доброволческата дейност и форми на неформалното образование;
 - участие в научни колективи и проекти.

Стратегията и календарният план се актуализират всяка година.

Контрол на Стратегията: Деканското ръководство.

Стратегията е приета на ФС от 25 февруари 2016 г.

